

SZARVASI ÚJSÁG

Heti ap, a társadalom, közgazdaság és irodalom köréből.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre	6	frt.	—	kr.
Félévre	3	frt.	.	kr.
Negyedévre	1	frt.	50	kr.

Egyes szám ára 12 kr.

MEGJELENIK:

hetenként egyszer **vasárnap**.

Az előfizetés és hirdetési pénzek, úgy a lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőhöz Szarvasra küldendők.

A nyílt-térben minden garuondsor díja 25 kr

HIRDETESEK

jutányos áron vétetnek fel.

A hirdetések az „Arpád” irodalmi és nyomatézetbe küldendők. Ugyanitt fizetiendők azok díjai.

Budapesten lapunk számára hirdetéseket elfogad Jaulusz Gyula Dorottya utca 11. sz. továbbá A. V. Goldberger, servitater 3. sz. alatt.

A zsidó kérdés.

Fájdalom, ma már ez is létezik nálunk, a három hegy s a négy folyam hazájában. Kikelt, kifejlődött, mint a gomba a mocsárlepte vidéken.

Hetek óta, mondhatni hónapok óta erről beszél mindenki

Nem Istóczy csinálta azt meg, arra ő nincs eléggé megnöve, nem is a tiszta-eszlári eset. hanem maguk — zsidó polgártársaink.

Ez egy kissé szokatlan állításul tűnik föl, mert nekünk meg van az a tulajdonságunk, hogy udvariasságból, vagy álliberalismusból nem merjük megmondani zsidó polgártársainknak, hogy ő bennük van a hiba, inkább magunkra vetjük a követ egészen.

A hírlapok legnagyobb része zsidó kézben van, ezek aztán csak nem beszélnek maguk ellen. A nem zsidó kézben levő lapok nagyobb része pedig nem mer fellépni zsidó polgártársaink egyes helytelenítendő cselekményei ellen, félve a zsidó kézben levő lapok által ültendő larmától; a melyik pedig fellép, az meg tulásba engedi magát ragadtatni s így a helyett, hogy orvosolná, ront ő is; a helyett, hogy az eszméket tisztázza, még inkább megzavarja azokat.

Engem senki sem gyanusíthat elöugultsággal zsidó polgártársaink iránt; hiszen épen én voltam az, ki szerény tehetségemből kifolyólag, de a meggyőződés teljes melegével támadtam meg azon elvet, melyeket Istóczy hirdetett, abban a meggyőződésben lévén akkor is, s abban a meggyőződésben lévén most is, hogy egyesek hibáiért, vagy ha úgy tetszik: büneiért nem szabad egy egész vallásfelekezetet meglámadni s üldözéletesnek tenni ki. Még ha sok lenne is köztük a kapzsi, a gonosz, — még azon esetben sem szabad a köztük is levő becsületeseket és

jókat bántalmazni. Büntessük meg s vessük meg amazokat (minők úgy is vannak más vallásfelekezetben is) s védjük meg és becsüljük meg emezeket. — Ez volt az elvem, ennek adtam annak idején kifejezést s ezt ismétlem mostan is.

Midőn tehát én hozzá szólok ezen kérdéshez, helyőlem nem az ellenszenv beszél, hanem még akkor is jóakarát, midőn zsidó polgártársainkat cselekvőveik helytelenségére figyelmeztetem, ez által azt akarom megakadályozni, hogy ők maguk ne támaszszanak köztük és köztünk ellenszenvet és elkeserűdést.

Szoljunk tehát a tárgyhöz higgadtan, tárgyilagosan.

Azt állítottam, hogy a zsidó kérdést nálunk maguk zsidó polgártársaink teremlették meg, s megteremtették a tiszta-eszlári esetből kifolyólag.

Ezt akarom bebizonyítani.

Maga a tiszta-eszlári eset nem lett vala képes azt megteremteni. Hogy áll ezen ügy: az ma még vizsgálat tárgya, de ilyen legrosszabb esetben is egy fanatikus ember, — vagy néhány fanatikus ember által fanatismusból elkövetett bünténnyel állunk szemben. Ha ez fogott volna is kiderülni a vizsgálatból, az a zsidóságot nem bélyegzi vala meg, mert okos ember egy, vagy néhány gonosztevő bűnéért nem törí el a kárhóztatás pálcáját az egész eflekezet felett.

Be kellett vala csendesen várniok a vizsgálat eredményét zsidó polgártársainknak s nem kellett vala ezen ügyet magukévá tenniök.

Azonban ez nem történt.

Mindjárt az elővizsgálat kezdetén magukévá tették a vádlottak ügyét. A budapesti központi iroda

vette kezébe az ügyet, s elkövetett mindent a vádlottak érdekében. Gondoskodott részökre tekintélyes védőkről s a hírlapirodalom is felhasználta azok javára.

Szép dolog az az összetartás, becsülendő az zsidó polgártársainknál, de azt odáig vinni, hogy az esetleges büns elvonassék a törvény sujtó keze alól s hogy a hüntény elsimittassék, az már nem szabados dolog, az egyenes bűnpalástolás. A ki gazember, azt sorsára kell hagyni, azzal identificálni magát senkinek sem szabad s legkevésbé pedig egy vallásfelekezetnek. Egyetlen egy keresztény embernek sem jutott például eszébe, hogy Hozster érdekében ligát hozzon létre.

Aztán jött az ál-holttetem comoediája mely egyesesen az igazságszolgáltatás félrevezetését czélozta. Ebben is magas kezeknek kellett működniök, mert ehhez pénz, még pedig sok pénz kellett s azzal az elzárt vádlottak nem rendelkezhetek. Hirdették aztán röglön hosszú táviratokban, hogy ime hamis az egész vád: Solymossy Eszter hullája épen megkerült, és ezt megküldték minden városba és osztogatták ingyen, boldognak boldogtalannak, némelyek pláne nagy henczegés között.

Ez aztán megdöbentette a leghiggadtabb embert is, mert ezek után arra a nézetre kellett jutnia, hogy a tiszta eszlári ügyben nemcsak az igazságszolgáltatás áll szemben a vádlottakkal, hanem a társadalom is szemben áll a bűnpalástolásra szövetséget képező zsidósággal.

S ezen nézet még inkább megerősült, midőn kitünt a holttetem hamissága s ezzel az inscenirozott comoedia teljes undoksága, a melyet aztán már nem hirdettetett az izraelita központi egylet ingyen osztogatott táviratokban.

Igy jött létre nálunk a zsidókérdés — maguk által a zsidók által.

A tény meg van, azt constatálnunk kell s azt megváltoztatni nem lehet.

Most már csak az a kérdés: — hogy mi a teendő?

Szerintünk az, hogy az okot kell megszüntetni, s akkor lassanként elenyészik az okozat is, mely hála a magyar nép ösmeretes józanságának s türelmességének, még némelyek izgatása daczára sem csinált s hisszük, nem is csinálna nagyobb hullámokat.

Hagyjanak fel zsidópolgártársaink ezen sajnálatos és szomorú ügyben eddigi irányukkal, mely mindazzal ellentétben áll, mit tapintatnak. eszélyességnek. s politikusnak nevezünk.

Hagyják sorsukra a vádlottakat, ne igyekezzenek befolyásolni a vizsgálat menetét, s tévutra vezetni az igazságszolgáltatást és megmenteni a bűntevőt a megérdemelt büntetéstől.

Egyszóval ne azonosítsák magukat a gonosztevők ügyével s ne alkossanak ligát a társadalom ellen.

Elég keserűséget okoztak eddigi eljárásuk által már is, ne fokozzák azt még magasabbra, mert az keserü gyümölcsöket teremhet.

Ne állítsanak mi közzénk és maguk közzé válaszfalat, mert jöhet idő, midőn ezt megsirathatjuk mi is, de még inkább ők.

Nekünk nem elkülönzésre, hanem békés együttélésre van szükségünk, ezt kívánja Magyarország érdeke, mely mindnyájunknak édes hazája.

HEGYESI.

T Á R S A D A L M

Gyuri Bandi.

„Hova sietsz édes uram ily korán?”
 „Még ma délre künn kell tennem a tanyán.”
 „Oh ne menj el, kedves Bandim ne menj el,
 Maradj itthon szerelmes hü szivemmel!”

Gyuri Bandi nem hallgat a szavára,
 Fölpattan a cifranyerges lovára . . .
 „Édes lányom, mért az a köny szemedben?”
 „Bizony, bizony mást szeret már nem engem.”

Pusztá csárda — kémény füstöl oda át.
 Gyuri Bandi arra veszi az utjat;
 Barna Zsófi kikacsint az ablakon . . .
 „Adjon Isten, gyöngymadaram, alakom!”

Szénát, zabot Zsófikám a lovamnak.
 De előbb egy édes csókot magamnak.”

Megölelné, de elhajlik előle:
 „Hamis ember, semmi sem lesz belőle!”

„Ne csalogass, szivem égő virága!
 Hadd csókoljam hü szerelmem a szádra”
 „Gyuri Bandi, mit akar kend énvelem,
 Tiltott jószág kendnek már a szerelem.”

Elsötétül Gyuri Bandi orcája —
 Szeretője oly furcsán néz reája! . . .
 „Ej mi lelt ma Zsófi lelkem, mi bajod?
 Azt az asszonyt hogy eszembe juttatod?”

„Meguntam már éldegélni magamban,
 Sok legény kért, mégis tied maradtam.
 Hej mostan már csak egy jó szót sem adnak . . .
 Tálalok-e ö z v e g y e m b e r t magamnak? . . .

Csarnok.

Hogyan éltek a művelt népek két ezer év előtt ?

A herculanumi és pompeji falfestmények, az étasztalokra felrakni szokott többféle élelemszerek alakjait mutatják ; gyümölcsök : szőlő, alma, körte, birs, cseresnye, füge, gomba, közbe-közbe átlátszó üvegedényekben eltéve ; különféle vadak, halak, teknősök vannak előállítva tetszetes csoportokban és az egész összeállítás élénken emlékeztet a hollandi iskola hasonló életképrajzaira.

A reggelit borba mártott, vagy sóval fűszerezett kenyér, szőlő, olajfagyümölcs, sajt, tej és tojás tartalmával, a felkeléshez mérve, hol korábban, hol pedig később szokták elkölteni. Ezt követte a mi ebédidőnk táján, vagy római időbeosztás szerint a nap 6-ik órájában a reggeli ebéd — vagy mint most nevezik villásreggeli, — a mely már compactabb meleg és hideg ételekből állott.

Azonban a hivatalt viselő rómaiaknak ezt többnyire nélkülözniök kellett ; mert p. o. a senatorok reggel elmentek a tanácsházba és ritkán tértek haza előbb délutáni 3—4 óránál, így a praetorok, szónokok, szóval mindazok, kiket bármely foglalkozás távol tartott a háztól reggeltől estig. Néha ezen egyszerűbb étkezést is lakomává tették, mit azonban fényűzésnek és pazarlásnak tartottak s ezt Verresnek még Cicero is szemére hányja. a ki pedig egy cédrusfa asztalt 68,000 frttal fizetett. A főétkezés nyáron a 9-ik órára, télen egy órával később esett, tehát körülbelül a dél és naplemente között eső időközre.

A közember főtápszereihez tartozott, úgy a további mint későbbi időben : a tönkölyből készült lisztpep, mi a kenyeret pótolta ; zöld főzelék, mint káposzta, pár- és vereshagyma ; hüvelyes vetemény, borsó, paszuly, lencse, megfelelt a régiak egyéb egyszerűségének s mint Plinius megjegyzi, a szolgák uraikkal ugyanazon ételből ettek. Ha valami ünnepélyes alkalom költségesebb s díszesebb kiállítást kívánt, kimentek a Tiber partján elnyúló macellumra (élelemszerpiac Rómában,) hol mindenféle húst és zöldséget árultak és szakácsokat is, lehetett bérbe felfogadni, kik ösmertető jelképen kést hordtak ; legkeresettebbek a siciliiaiak valának.

A piac nevét bizonyos Macellustól vette, kinek ott háza volt, tehát már akkor is szokásban volt az utcákat és téreket emberekről nevezni el.

Csak a Görögország és Ázsiában tett hódítások után kezdődött erkölcsi süllyedéssel jutott be a gazdagok házaiba lényeges változás az ételek megválasztása és számára vonatkozólag. Az egyszerű ételek nem elégitették ki többé az inyencek igényeit s az ünnepélyes alkalmakkor szükségelt és néhány napra felfogadott szakács helyett a házi rabszolgák jelentékeny számmal szolgáltatottak állandó szakácsmestereket és kuktákat, a szokásos vendégségek kiállítására. A sütést hasonlóan külön rabszolgákra bízták, — a mit pedig régenten magok a nők végeztek — kinek a maga mesterségét pástétomok, finomabb sütemények mindenféle alakú készítésében, szóval a cukrászat minden ágaiban ki kellett mutatnia. Innét magyarázhatók meg azon nagy összegek, melyekkel az ügyes szakácsokat és cukrászokat fizették, mint szintén azoknak büszkesége állásukra, s ennek bizonyosságául példát is hozunk föl, midőn egy elbizakodott szakácsmester fejtegeti teendőit és érdemeit :

„Rangomon alul eső konyhai foglalkozásba nem avatkozom ; a konyhában csak azért szoktam megjelenni, hogy a tűzre felügyeljek és parancsaim eredményét lássam, melyeket mellékszobámból osztogatok alárendeltjeimnek. Elmélkedem a természet terményein ; majd meghagyom azokat eredeti egyszerűségökben, majd az inynek kedves találmányokkal új alakba öntöm. A malacot vagy marhahusdarabot csak megfőzetem ; a gyenge nyulat minden mesterséges készület nélküli nyársra huzatom és egészen véresen hordatom fel. Tudományom azonban a finomabb összetételekben tűnik ki egész fényében. Az ilyen ételek leghathatósabb alkatrészei : só, bors, olaj, ecet és méz, aztán tojás, sajt, malozsa, bordamag, petrezselyem, szezamfü, köménymag, kápri, kertizsázsa, ánizs, fodormenta, koriándrom, sárgarépa, fog-és vereshagyma s más fűszeres növények. Ezek azon anyagok, a melyek felhasználása-és elkészítésében mesterségünknek tere nyílik ; a kemény húsú hal reszelt sajttal hintelik be, borecettel öntetik le ; ha puha, csak késhegyni sőt kap és néhány csepp olajat, majoránna-levéllal is be lehet fődni és fügefalevélbe takarva, hamu felett megsütni. A finomabb máriások már összetettebbek. Mindenféle sült vagy főtt halhoz jó levet lehet készíteni

Lemenőben van már a nap az égen,
Gyuri Bandi fönnt ül lova nyergében,
Vágtat, vágtat s egyre cseng a fülébe
Barna Zsófi borzadalmas beszéde. — —

... Sötét este száll'ott le a pusztára,
Barna Zsófi Gyuri Bandit beh várja !
Várja, várja s úgy mosolyog az ajka !
Szeretője édes csókját ohajtja

Süvölt a szél kopogtatnak az ajtón . . .

„Hej odaki ki zörgeti az ajtóm ?“
„Ő z v e g y e m b e r . Nyisd ki babám . be fázom !“
„Jer ölembe s fölmelegszel, viragom !“

Ölelgeti két szép puha karjával,
Melengeti édes forró csókjával,
Ölelgeti, melengeti hiába !
Gyuri Bandi föl nem gyulad reája.

„Hol az a bor ? az hevt fel ha fázom ;
De fehérét ! a piros bort utálom ;

Sötét habja, olyan piros, mint a vér . . .
Meg nem innám egész boldogságodér !“

„Minek a bor ? édesebb a szerelem ;
Szere'entől dagad, lángol kebelem —
Fagyos szived, ha nem hűtné a lángot,
Felgyujtaná ezt azt egész világot.“

Ölelgeti két szép puha karjával,
Melengeti édes forró csókjával,
Ölelgeti, melengeti hiába !
Gyuri Bandi csak tűnődik magába' :

„Bort . . bort hozott a jó asszony . . piros bort,
De rám ömlött . . . most is rajtam a sok folt . .
Mosd ki rózsám gyors ruhámat fehérre,
Ugy megyek a főkapitány elébe.“

Felöltözik Gyuri Bandi fehérbe,
El is megyen főkapitány elébe . . .
„Átkozott légy Barna Zsófi, kívánom !
Te miattad lesz ily kora halálom.“

Csengey Gusztáv.

borecelből, reszelt sajtból, foghagymából és néha apróra vagdalt veres-vagy. párhagymából; kevésbé erőset olaj-tojássárga pár és tognagyma-és sajtból; még gyöngébbet mézből, datolyából, köményből stb. Ezek összekeverése nem mindennapi mestert kíván. Azt tudja mindenki, a halat vagy malacot hogyan kell jól elkészíteni a megtöltésre, de az egyformaságot elkerülni, a változatosságot végetlenig viinni és épen úgy izletessé, mint az egészségre előnyössé tenni az már alapos és tartós vizsgálódást igényel. Mesterségünk tehát összefügg mindenféle tudománnyal, még az orvostannal is. Ösmerni kell a növényeket, melyek az évszakokban legtöbb táperővel és nedvvel bírnak; nyáron nem szabad olyan halat asztalra adni, melyet télen szakás enni; továbbá micsoda ételek emészthetők bizonyos időben könnyebben, hogy az emészthetlenség betegséget ne idézzen elő., stb.

Általánosan azonban azt lehet mondani hogy a fényűzés nem az erkölcsök simulásával könnyen összeférő ingyencsömben mutatkozott, hanem sokkal inkább az igazán képtelen és undorító dobozódásban. melynek ellenében a 130 évi időköz alatt nyolcszor megújított fényűzési törvények, csak gyenge s rövid ideig tartó gátot vethettek. Lucullusnál egy ebéd rendszeren 12,000 sestertiusba került s szakácsa már tudta, hogy midőn az Apo lóterembe parancsolja a lakomát, 225,000 sestertius szabad költsége.

Az állatországból vett eledeleket közelebből vizsgálván, a csekélyebb értékű tengeri halak közt, melyeket úgy a szegényebb néposztály, mint a középső rendszeren élvezett, ott találjuk egyszersmind a nagy rózsahalat, mely a legdrágább tehát a gazdagok asztalán a legkedveltebb falat volt. Sulya szerint emelkedett értéke is s többször említik hogy római ingyencsek ilyen 4 fontos halat 1000 (80 frt.), 6 fontos 6000, (480 frt) sestertiusal fizettek s ára nagysága szerint még tovább is emelkedett egész 30,000 (2400 frt) sestertiusig. Megemlítjük még a pettyes angolnát; a legkitünőbbet a sicíliai és tartessusi tenger-szorosok szolgáltatták, — a lélszegúszól, ez különösen Ravennából került. az angolnát stb. A puhányok közül ehetők valának: a biboresiga, tengeri süllő, csavaresiga, legkedveltebb volt azonban az osztriga, s ezt Plinius az ételek koronájának nevezi.

Hogy ezen halak és puhányok mindig készletben és egyszersmind hizlalhatók is legyenek. a rómaiak halastavakat

csináltattak s ezeket a víz minémisége szerint, melyben ezen állatok eredetileg élnek, édes vagy tengervízzel töltötték meg és a vízbőség vagy hiány tekintetéből nyílásait ércrostélyokkal elzárt csatornákkal látták el. Állítólag Licinius Muraena készítette az első halastavat. Lucius Lucullus nagy gondot fordított halaira; Nápoly mellett fekvő jószágán a hegyeket átfuratta és a tengert halalastavaiba vezette, hogy kedvelt állatai naponként hűlőzhessenek és felfrisülhessenek. A bajoni mezőségen fekvő birtokán meghagyta építő mesterének, ne kinéljen semmi költséget a roppant gátak és zsilipek felállításánál, s ezen kívül még földalatti csatornákat is ásott.

Híresek valának Hortensius sönök bauli halastavai Pajae környékén, melyekre roppant összegeket költött s tartásuk is nem kevésbe került. — A rendes táplálékokon kívül még más halfajokkal is etette azokat, vagy ha a tenger hullámozása miatt fogni nem lehetett, beszózott halakkal. — Nagyszámu halaszai voltak, kik a kis halakat összeterelték, hogy a nagyok azokat elfogdoshassák. Többet gondolt beteg haláival, mint beteg cselédeivel s inkább adott beteg halainak friss vizet, mint beteg rabszolgájának, s az angolnát, hogy minél izletesebbek legyenek, emberhussal táplálták. Plinius azt írja Hortensiusról, hogy egy pettyes angolna elvesztésén keserű könyeket hullatott; Antoniáról, Drusus nejéről pedig azt beszél, hogy egy ilyen kedvenc állatára fülfüggőket aggatott. Hirtius haltenyestése évenként 12 millió sestertiusba (300,000 frt.) került s csak egyszerre 4 millió sestertius értékű felesleget adott el; menyhalait annyira becsülte, hogy Caesarnak 6000 darabot csak kölcsönzött, cserélni, annyival kevésbé pedig eladni nem akarván. Ezen állatok tartása és szelidítése főleg az előkelők divatszerű időtöltéséhez tartozott; a halászatban Antonius Pius és Augustus császárok mentek elől jó példával. „Nagyjaink; — mondja Ciceró — az eget hiszik ujjakkal érinteni, ha tavaikban a szakállas rózsahalak az eledelt kezükből veszik el*, és Plinius állítja, hogy sok hal Caesar tavaiban néven szólítottatott s azt megis értette. Az osztriga halastavak feltalálása Sergiús Orata ingyencnek tulajdonított, ki ezen melléknevét is az arany-sünger — orata — iránti előszeretetéől nyerte.

A halastavak építésére azt tartották legjobb helynek, melyre a friss tengervíz mindig belefolyhatván, mint a tenger szüntelen mozgásban lehetett; legnagyobb előnyt adtak

Egy fejezet a ferjek fekete könyvéből.

— Rajz —

A svéd kályhában vigan pattog a tűz, és a vas ajtócska arabeszkjein át phantasztikus fény és árnyképeket vet a különben sötét szoba falaira és butorzatára.

A családi kettős agy duzzadó párnái érintetlenek, csak a kosarbölcsőt tartja elfoglalva jogszerű birtokosa a kis Ottó.

Emma — a hü feleség — a kályha mellé tölt hintaszéken félig fekvő helyzetben várja késedelmes férjét, ki csak esti tizenegy óráig vett búcsút életpárjától, pedig a közeli torony órája épen most veri el az éjjelt.

A szoba mély csendjét csak olykor zavarja a kis fiu felkacagása, a ki ilyenkor bizonyosan azt álmodja, hogy a „papa“ csiklandozza hegyes bajuszával . . . vagy a kanari felrebbenése, ha a kályha tüze kalitkáját fénybe árasztja, vagy valamely illuminált korhelynek az utczáról felhangzó kurjongása.

Emma mozdulatlan, s bár nem alszik, de még

csak egy sóhaj sem árulja el, hogy nem alszik, hogy szenved, hogy sértve erzi magát. S ha bár ezen kínos érzés mindinkább befészkelni igyekszik magát szerető szívébe, küzd, hogy azt kiverje onnan, mint egy hivatlan, hazug vendéget. Gondolataiban elarasztja Baláját a leggyöngédebb cimekkel, mentegeti hosszas kimaradását . . . hiszen egész nap dolgozik, ráfér a szórakozás . . . aztán a legénykori szokásokat nem lehet egyszerre levetkőzni . . . az igaz, hogy már egyéves hazások, de majd megunyja a közönyös pajtások közti üres élveit . . . nem is fogja kérdezni, hogy hol volt ily sokáig, és nehogy virrasztása rosszul essék neki, inkább lefekszik. . . . ,

Emma le is feküdt, de aludni nem tudott és még akkor is ébren volt, midőn a kályhában régen kialudt a tűz, az ablakon derengni kezdett a hajnal és Béla manóros fővel, tántorgó lábbal lépett a szobába. Emma nem aludt, de behunyta szemeit és a tettetésből valóság lett — a természet megkivánván jogait — édesen elszenderült . . .

Midőn Emma felébredt, már világos nappal volt, Béla ágya üresen állt, s Béla elment hivatalába. Sohajtozva gondolá magában a szegény nő, hogy ferje sem jövet, sem me-

a sziklákba vésett tavaknak, de mivel erre nem volt mindig alkalom, a partot kövezettel erősítették meg; fenekét rendszeren 9 lábbal mélyebbre ásták a tenger színén és benne lyukakat vájtak, vagy egyenesen befelé, hol a halak pihentek, vagy tekervényesen a csigák számára, Csigatavakat először Fulvius Lucinus csináltatott Tarquinii mellett; s ezeknél különösen arra figyeltek, hogy a különböző fajokat, melyek közt a reatina, illyriai és afrikai valának a legkedv eltebbek, elkülönítsék s ezeket süritett must és lisztkeverékkel hízalták.

(Folytatása köv.) Sz. G.

HIREK.

— (Tanárválasztás.) A szarvasi főgymnáziumnál Szemán Dénés elhalálózása folytán megürült tanári állomásra, három jelölt közül, Dr. Zsilinszky Endre úr választotta meg Örvendünk, hogy a választás oly férfit ért ki úgy az általános tanügy, mint a társadalmi élet terén évek óta kiváló tényezőként működik.

— (Dr. Chovan Kálmán) bécsi zenetanár, a kitűnő zongoravirtuóz s zeneszerző szülei látogatására családjával városunkba érkezett. Műpártoló közönségünk bizonyára örömmel venné, ha mint a multban többször tette, ez alkalommal is bemutatná művészetét egy hangversenyben a t. tanár úr. Reméljük, hogy már csak szülővárosa iránti vonzalomból is hajlandó lesz eleget tenni e részben a közöhségnek.

— (A gátmagsítások) folytán előállott kisajátítási eljárás lebonyolítása szempontjából a kisajátítási jogbiztos városunkban a mult héten megkezdé az előmunkálatokat, melyeket mihamarább követni fognak a tárgyalások.

— (Dr. Krecsmárik János) urat, a jeles nyelvtudóst azon megtiszteltetés érte, hogy a selmeczi ág. hitv. evang. gymnáziumnál megürült classica philológiai tanszékre tanáruul hivatott meg — Ugy tudjuk, hogy a jeles fiatal tudós ez állomás elfoglalása tekintetében még nem határozott, s pedig az okból, mert ugyan ő, mint ki a keleti nyelvekben s jogszolgáltatásban teljesen jártas, felsőbb helyen Bosznia adminisztrálása körüli állások egyikére van jelölve.

net egy csókra sem méltatá . . . kissé lehangolt volt egész délelőtt, de a házi teendők és a kis Ottó visszavarázolták derűségét, s mire Béla ebéd idején megérkezett, még csak egy barányfelhő sem hirdette Emma homlokán, hogy „rovása” van. Annal borúsabb volt Béla homloka, Neje nyelvéseit kedvetlenül visszautasítá. öleléseit nem viszonzta és az egész ebéd alatt egy szót sem szólt . . . Csak mikor a sülte hozták be jegyezte meg neheztelő hangon:

— „És nincs saláta?”

— Kedvesem, — viszonzá Emma — kissé elkéstem ma reggel, s mire kimentem már nem találtam kedvemre valót a piacon . . . Különbén is azt gondoltam, hogy nem igen szoktál salátát enni . . .

— Ejh dehogy nem, dehogy nem — kiálta fel bosszus hangon Béla — és épen ma, midőn valami savanyu oly jól esnék! . . . Hjah, de persze! . . . hogyha a háziasszony délig alszik . . .

A szerető hitves, a ki feláldozta éjjelét, hogy férjét megölelhessen, a midőn tivornyáiból hazajön . . . de ezt nem

— (Gajdacs Pál) tótkomlói ev. lelkész urat szomorú családi eset szolítá közelébb városunkba. Alig 3 hónapot élt kis leánykája hunyt el városunkban, f. hó 24-én. Az ártatlan kisedet temetése közrészvét mellett ment végbe Béke porain!

— (A regále megváltása) kormány-körökben elhatározott tény. A kormány a törvényjavaslat alapjára nézve már megállapodott. Főpontiak ezek: a községek saját megváltása, államvégrehajtással olyformán, mint az ármentesítés. A célra összesen százhusz millió forint készpénz szükséges. Ennek beszerzésére a pénzügyminiszterium ajánlatot, illetőleg tervet kért a főbb hazai pénzügyintézetektől, melyben röviden előadja a terv alapjait: a törlesztés a mostani regále jövedelemre lenne fektetve, úgy, hogy azzal a kölcsön 40—50 év alatt törlesztetnék. Az évi befizetést a kormány végrehajtása és külön tartalékalap képezné, melyek más célra sem kizárólag, sem közigazgatásilag le nem foglalhatók. A pénzügyminiszter az iránt is kérdést intéz a hitelintézetekhez, hogy mennyi év alatt és milyen papírral, esetleg ennek mily fix ár melletti átvételével, lennének képesek e kölcsönt adni, kikötve azt, hogy a megváltási árnak két év alatt egészen lefizetve kell lenni. Az ajánlatok beadási határideje augusztus 7-ike. Egyszersmind kérdés van intézve a bankokhoz az iránt is, nincs-e más javaslatuk e tárgyban. Mint látjuk, a kérdés megoldása erélyesen kézbe van véve. Még csak azt emlíjük fel, hogy a miniszter első sorban hazai intézetekkel szándékozik azt keresztülvinni.

— (M e g h i v á s.) A szarvasi kiseddóvó egyesület rendes évi közgyűlése f. évi augusztushó 6-án d. u. 5 órakor tartatik az egyleti helyiségben, melyre a t. alapító, biztosító és pártoló-tag urak tisztelettel meghivatnak. Tárgyak: 1. Jelentés a mult évi számadásokról, s a felmentvény megadása. — 2. Elnök és 12 választmányi tag választása. 3. Netáni indítványok tárgyalása. Szarvason 1882 juliushó 26-án, Sipos Soma, egyl. elnök.

— (A b é k é s m e g y e i) régész-művelődéstörténelmi társulat augusztushó 6-án Orosházán nyilvános felolvasással egybekötött gyűlést tart, a következő tárgysorozattal: 1. Elnöki megnyitó beszéd és felolvasás grf Wenckheim József Antalról, Gündöcs Benedektől. 2. Békésmegye a hódoltság alatt, Szilágyi Sandortól. 3. Bornemisza Benedek XIV-ik szá-

tette gyengédségből, hogy ne kelljen annak pirulnia . . . a ki elfojtá lehangoltságát, a ki mentegeté férje figyelmetlenségét, zokogásba tört ki e méltatlan szavakra és a férj, a helyett, hogy ez angyal lábaihoz borulva kérné bocsánatát, felugrott az asztaltól, olyat csapva öklével arra, hogy az evőszerek táncolni kezdtek és a kis Ottó ijedtében feljajdult . . . s kalapját véve, a körbe rohant, hounan csak a késő éj vetette vissza családi tűzhelyéhez.

Ez egy nap története s ehhez hasonló napokban ah be gazdag egy házaspár elete . . . ki csudálkozik azon, ha nem minden nő csupán könnyeiben keres vigaszt, mint Emma? s ki ad jogot ily férjnek, hogy ölje meg a nőt, vagy a férfit . . . vagy mindkettőt?

KÜRTHY EMIL.

zadbeli főispánról, Dr. Csányi Dezsőtől. 4. Elnöki zárszó. Vé-
nül zárt ülésben a leti fővárosi díjnyújtás tárgya-
lása. A gyűlés alkalmából az orosházi fiatalság „Zöld”
szálló nagytermében jótékony célú zártkörű táncvigalmat
rendez.

— (Orosházán) Aradi Gerő színtársulata f. hó
22-én tartá első előadását az „Üdvöske” című 3 felvonásos
operettel. Mint levelezőnk írja, a közönség érdeklődése kellő
arányban áll a színtársulat dicsérendő törekvésével.

— (Aki kötéltre vágyik.) Szokatlan eset adta
elő magát közelébb a b. gyulai kir. törvényszék büntető-
osztálya előtt. Ugyanis Szabó Imre, kit a Körözstarcsán általa
elkövetett kettős gyilkosság miatt a kir. ítélőtábla életfogytig-
lani fegyházra ítelt, midőn elűtte az ítélet kihirdetett: fel-
lebbezést jelentett be, az indokból, mert ő halálbüntetést kíván:
„Embert öltem, mondá, öljenek meg hát engem is!”

— (A kender áztatás) orrosiklandó idénye kez-
detét vette városunkban. Az áztató telep ma is ott van, ahol
rendesen lenni szokott, a maczó-zug melletti körözsrész part-
jain, egyként fertőzve leget és vizet. Az illetékes közegek
utánna járhatnának egy kissé a dolognak, s ha már a Köröz-
s vize el nem vonható e művelet alól: legalább kellő távolságra
jelöltetnék ki a várostól az áztatás helye.

— (Az aratás) az ország legnagyobb részében be-
van fejezve, javában folyik már a cséplés is és ennek eredménye
megerősíti azon nézetünket, a melynek e helyen többször
adtunk kifejezést, Ausztriából is kedvező hírek érkeznek
a vetések állásáról, illetőleg az aratásról és a termésről.
A monarchia két államából rendelkezésünkre álló adatokat
összevetve, kitűnik, hogy az idén annyi gabonát vihetünk ki,
a mennyit 1867. és 1868. óta egy évben sem. Mennyi
külföldi gabonára lesz Európa egyes államainak szüksége, azt
még most nem mondhatni meg megközelítő pontossággal
sem, mivel a külföldön most folyik az aratás, sőt egyes
államokban még meg sem kezdődött. Annyi bizonyosnak
látszik, hogy mérsékelt árak mellett ismét lesz szerepünk
Európa ellátásában. Buza-kivitelünk egyik főpiacán Svájcban
valószínűleg eredményesen fogunk megküzdeni az amerikai és
oroszlországi buza versenyével, a miben nagy előnyünkre
szolgál az, hogy augusztus 1-től kezdve a kiviteli tarifa
tetemesen leszallított. Hollandiának előreláthatólag, tetemes
szükséglete lesz az idén ezen országban malmaink jó üzletet
csinálhatnak annál is inkább, mivel legközelebb a fiemei
útirányban jelentékenyen leszallítatnak a díjtételek. Német-
országra nézve jelenlegi árainkkal versenyképesek vagyunk,
azonban kérdéses, hogy azok leszünk-e akkor is, ha az amerikai
és oroszországi buza megjele a piacon. Ebben a tekintetben
is hasznunkra valik az, hogy a Dunagőzhajózási társaság és
az észak-nyugati vasút leszallították tarifáikat, s ezen az
úton, összekötve az Elhén való szállítással, szintén mérsékelt
díjtételek mellett vihetjük ki gabonánkat. A közlekedési esz-
közök részéről megtörtént minden, a mi kivitelünk előmoz-
dítására szükséges, úgy, hogy e tekintetben remélhetőleg nem
lesz fenakadás. Az árképződés a világpiacra hanyatló irány-
zatot követ és ha a külföldön kedvezőtlen idő nem fogja
gátolni az aratást és megrontani a termést, akkor valószínűleg
még jobban fognak csökkenni az árak. Oly mérvű árhanyat-
lástól, a mely kockára tenné termésünk értékesítését, az
eddiggi adatok szerint azonban nem kell tartanunk, mert sem
az Egyesült-Államok, sem Oroszlországnak nem fognak oly
óriási mennyiségű gabonával megjelenni a világpiacra mint
1880-ban.

Tarkaságok.

X . . . valóságos megtestesülése az ellenmondás szel-
lemének.

— Ugyan miért vesztél össze azzal a jámbor jó Lajossal?
— kérdé tőle a napokban valaki.

— Már hogyne veszttem volna össze vele? Hiszen
lehetetlen vele megférni. Ez a tökfilkó mindig az én nézeteimet
osztotta.

A zsebkendő.

Egy illatszerkereskedésbe egy matróz lépett be és
zsebkendője számára illatszert kérve, mindkét kezét odatartotta
az őt kiszolgálni akaró illatszerésznek.

— Kérem zsebkendőjét — mondá ez, mire a
matróz még egyszer odatartotta kezét, s a legtermészetesebb
hangon mondá:

— Kérem én a kezemet használom zsebkendő gyanánt.

— Papa, neked ugyancsak vitéz embernek kell lenned
— szölt egy kis fiu atyjához.

— Miből gondolod fiam?

— A péknél beszéltek az emberek a minap hogy te
ezernél több katonát öltél meg.

— Én, fiam? Hiszen én csak a húst szállítottam a
hadsereg számára.

— Igen, azok az emberek is azt beszéltek.

Fegyveres mátkapár. Texasban történt. Egy mátkapár állt
az oltár előtt. A lelkész ép hozzá akart fogni az esketéshez,
midőn észreveszi, hogy a vőlegény zsebében revolver van.
Figyelmeztette erre a fiatal embert, hogy nem illik templom-
ban revolverrel megjelenni, mire a vőlegény a fegyvert letette.
A lelkész szavai annyira megindították a menyasszonyt, hogy
ő is előhuzta zsebéből a nála volt éles (bovi) kést és azt a
revolver mellé tette.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos: Sipos Soma.

Alolirotnak selyemutczai háza

(volt Dobosfi féle ház)

szabad kézből

előnyös feltételek mellett

e l a d ó.

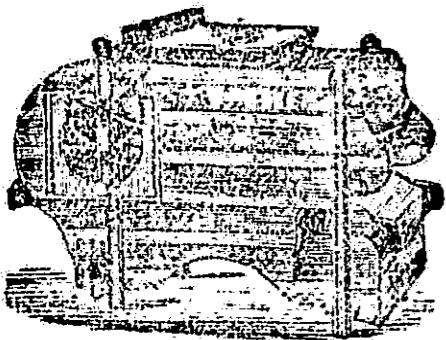
Ponyiczky János

takarékpénztárnok.

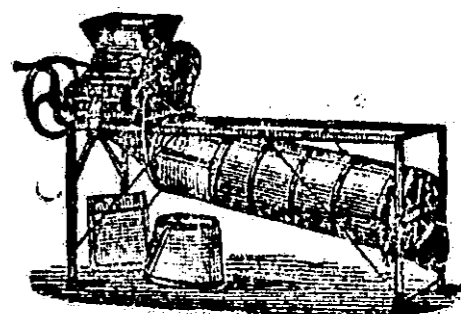
BROGLE JÓZSEF

gép és rostalemez gyára Budapesten

Gyár: vácsi ut az osztr. államvaspálya közelében. Raktár: vácsi körút 'sz 89
Ajánlja minden gazdasági kiállításon kitüntetett, javított gyártmányait mint:

Trieuröket változó rostával
Tisztítógépeket szelelővel
Különlételességeket malmok számára
28.466 szabadalmazott hármasekéket

Cséplőgép-ros'á' a lyukasztól a hasítóig minden zeket
vas, acél, és horganyból, valamint mindennemű gazdasági gépek és szereket.
Árjegyzékek kívánatra ingyen.

4 - 6

Alolirt tisztelttől ért siem a n. é, közönséget,

hogy az iskolai helyiséget
a pósta-utczába a BRENGARTNER-féle házba
te' tem át.

A szünidei tanfolyamot júliu hó 10-án a tanéve szeptember hó 1-én nyitom meg.

A t. cz. szülők bizalmát kérve,

SZARVAS 1882 jul. 9-én

CSELCSA MATHILD,

az intézet igazgató-tulajdonosa.

GUTJAHR és MÜLLER Budapesten

Első budapesti Trieur, rostalemez és gazdasági gépgyár (ezelőtt BROGLE J. és MÜLLER

a Margit-hid közelében

ajánlják szolid szerkezetű és javított gyártmányukat, mint:

Trieurök gazdaság számára

Járgány-cséplőgépek.

Szelelő-rosták.

Kukoricza-morzsolók.

Szecsavágók,

Borsajtók.

Különlételességek malmok
számára.

Duplamalmok.

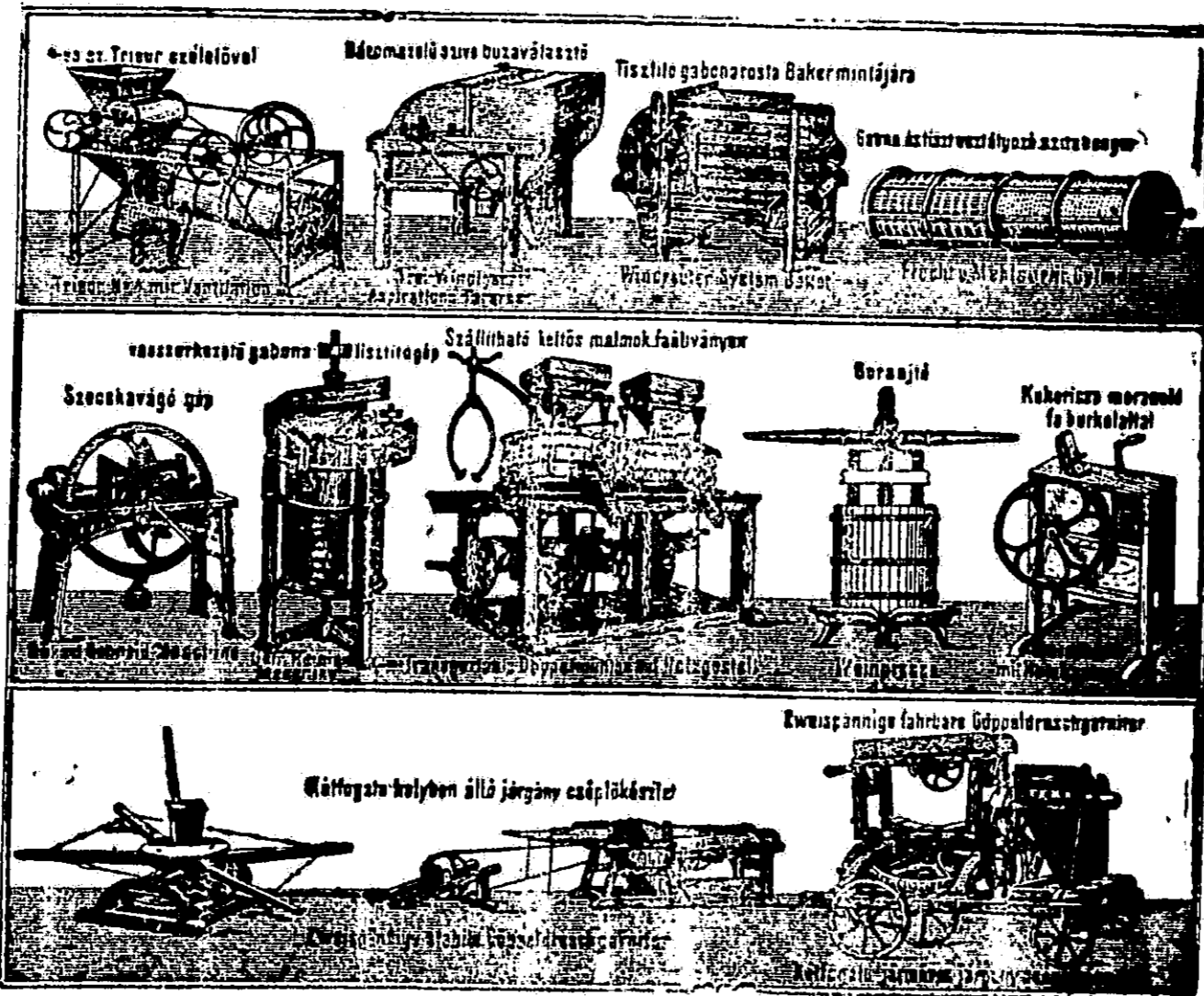
Malom trieur-hengerek.

Gabona osztályzó hengerek.

Koptató-gépek.

Daraválasztó-gépek.

Tararok, Detaeherök.

Malom-alkatrészek, u. m

Transmissiók

Szijkerekek

ROSTALEMEZEK:

Cséplőgéprosták..

Liszthengersziták.

Koptató-lemezek.

Ráspolylemezek.

Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve,

Gyári raktár és képviselőség Szarvason Elefant Pál urnál.

„ÁRPÁD” IRODALMI

ÉS NYOMDAI INTÉZET

S Z A R V A S O N,

ajánlkozik mindennemű nyomdai munka gyors és diszes kiállítására

Községi és gyámi rovatos ivenk,

HIVATALOS NYOMTATVÁNYOK,

minden alakban,

ÜGYVEDI ES KERESKEDELMI NYOMTATVÁNYOK

FALRAGASZOK, KÖRLEVELEK,

levélf. j. k és levélboritékok, névjegyek, füzetek és könyvek

a legjutányosb áron állittatnak ki.

 Vidéki megrendelések pontosan teljesítettnek.

A z Á r p á d i n t é z e t ' ügyvezetőség

Szarvason.